

# JEOMORFOLOG

## TANIM

Yer şekillerini inceleyen, oluşum ve gelişimlerini açıklayan, bunları kendi metodolojisi içerisinde sınıflandıran, coğrafi dağılım ve gruplandırmalarını, neden-sonuç ilişkisi ile birlikte analiz eden, yeryüzü şekillerine ait geçmişe ait jeomorfolojik rekonstrüksiyon, geleceğe ait jeomorfolojik öngörü üreten, ayrıca yeryüzü dinamik süreçleri, doğa kökenli tehlike, risk, doğal kaynak ve potansiyel analizleri yapan kişidir.

## A- GÖREVLER

İş süreçlerinde, iş sağlığı ve güvenliği kurallarına, çevre koruma düzenlemelerine, mesleğin verimlilik ve kalite gerekliliklerine uygun olarak;

Jeomorfologların görevleri çalıştıkları kuruma göre değişiklikler göstermektedir.

- İş organizasyonu yapar,
- Maden Teknik Arama Enstitüsü'nde çalışan Jeomorfolog; araştırma alanlarındaki jeomorfolojik birimlerin özelliklerini, oluşum ve gelişimlerini, dinamik etken ve süreçleri, arazinin potansiyeli-araziden faydalanma yeterliliklerini, yeryüzü özelliklerine ait doğal kaynak potansiyelini, eksojenik süreçlere ait doğa ile ilgili tehlike ve risklerini, zarar azaltma önleme yöntemlerini belirler, analizleri yapar, önerilerde bulunur,
- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının; tünel, köprü, yol yapımı gibi inşaat işlerinde jeomorfolojik açıdan en uygun alan ve güzergâh belirlenmesi, Jeosit ve Jeopark alanlarını, korunmaya uygun alanları saptar, farklı amaçlar için yer seçimini Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Uzaktan Algılama tekniklerinden de yararlanarak belirler,
- Kültür ve Turizm Bakanlığında; arkeo-coğrafya araştırmaları, yeraltı mağaralarının, kıyı, göl, akarsu gibi ortamların korunması ve bunların uygun olanlarının sürdürülebilir kullanımla turizme açılması imkânlarını Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Uzaktan Algılama tekniklerinden de yararlanarak araştırır,
- Tarım ve Orman Bakanlığında; erozyonun olduğu yerlerde ne gibi önlemler alınarak (yer şekillerine müdahale ve yamaç düzenlemeleri, bitkilendirme, vb.) etkinin azaltılabileceğini hakkında tespit, öneri ve projeler yapar, Akarsu ve göl havzalarının sürdürülebilir yönetimi stratejilerine katkıda bulunur. Çalışmalarında arazi uygulamalarının yanı sıra Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Uzaktan Algılama tekniklerinden de yararlanır,
- Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nde; klimatoloji tabanlı çalışmalar içinde yer alır ve uzun süreli verilere dayalı analizler ile iklim özelliklerini ve farklılıklarını saptar, iklim değişikliği konusunda geleceğe yönelik projeksiyonların hazırlanmasında çalışır, Klima-Jeomorfoloji araştırma ve değerlendirmelerinde bulunur,
- Belediyelerde, kentsel ve bölgesel planlama çalışmalarında doğal çevrenin fiziksel özelliklerinin araştırılmasına katkıda bulunur, Doğal ortam koşullarını belirleyerek bunlara uygun kentsel ve bölgesel planlama projelerinde Coğrafi Bilgi Sistemleri'nden ve Uzaktan Algılama tekniklerinden de yararlanarak çalışır,

# JEOMORFOLOG

---

## A- GÖREVLER

-Hava, Kara ve Deniz Kuvvetleri'nde kartografik malzeme (harita), hava fotoğraflarından faydalanarak veri üretme, haritalama çalışmaları yapar. Harita, hava fotoğrafı ve uydu görüntüleri ile Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Uzaktan Algılama tekniklerinden de yararlanarak, topografik, batimetrik, kıyı haritalarının hazırlanması, askeri alanların ve operasyonların planlanmasında yardımcı olur.

-Mesleki gelişim faaliyetlerinde bulunur.

## KULLANILAN ARAÇ GEREÇ VE EKİPMAN

Başta farklı ölçeklerdeki topografya ve jeoloji haritaları olmak üzere, her türlü haritalar, hava fotoğrafları, uydu görüntüleri, altimetre, pusula, 10-15 metre derinliğe kadar sondaj yapabilecek sondaj aletleri, GPS, tablet veya avuçiçi bilgisayar, bilgisayar, ofis programları ve Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) yazılımları, mesafe ölçer (lazermetre), mercekler, jeolog çekici, asitler, toprak alanında kullanılan el burguları, klizimetri (yüksekliği saptar), Fotoğraf makinesi, şeritmetre, sondaj karotları, rapor yazımı, harita ve grafik çizimi için gerekli olan kırtasiye vb. malzemeleri kullanırlar.

## JEOMORFOLOG

---

### B- MESLEĞİN GEREKTİRDİĞİ GENEL ÖZELLİKLER

Jeomorfolog olmak isteyenlerin;

- Coğrafya, özellikle fiziki coğrafya yanında, jeoloji, biyoloji gibi doğa bilimlerine ilgili,
- Yeryüzünü incelemeye istekli,
- Açık havada değişik iklim koşullarında çalışmaya engel bir durumu olmayan,
- Ekip çalışmasından hoşlanan kişiler olmaları gerekir.

### C- ÇALIŞMA ORTAMI VE KOŞULLARI

Bu meslekte kapalı ortamda (rapor, harita, grafik çizimi için) çalışıldığı gibi daha çok açık havada çalışılır. Doğayla iç içe çalışma gerektirdiğinden, ortam sıcak, soğuk, yağışlı, nemli, rutubetli, tozlu olabilir. Jeomorfologlar meslektaşlarıyla, topograflarla, sondörlerle, jeoloji mühendisleriyle, jeologlarla, maden mühendisleriyle, yöneticilerle ve yardımcı elemanlarla iletişim halinde çalışırlar.

# JEOMORFOLOG

## D- MESLEK EĞİTİMİ

### MESLEK EĞİTİMİNİN VERİLDİĞİ YERLER

Mesleğin temel eğitimi üniversitelerin “Coğrafya” bölümünde verilmektedir. Örgün öğretim 4 yıllık Coğrafya Lisans eğitimini sırasında adayların jeomorfoloji eğitimi ve Jeomorfolog olarak görev yapma mesleki yeterliliği; aşağıdaki iki temel koşul kapsamında kazandırılır.

Birinci koşul; örgün öğretim 4 yıllık Coğrafya Lisans eğitimini sırasında adayın aldığı ve başarılı olduğu jeomorfoloji isimli ve/veya jeomorfoloji eğitimi kapsamlı (zorunlu ve seçmeli) derslerin (Kredi-AKTS) 4 yıllık toplam oranı % 50 den ve jeomorfoloji haricindeki başarılı olduğu fiziki Coğrafya (Klimatoloji, Toprak, Vejetasyon, Harita bilgisi, CBS ve Uzaktan Algılama) derslerinin oranı % 25 ten az olmaması gerekmektedir.

İkinci Koşul: Aday; 4 yıllık lisans eğitimi süresince toplam en az 20 gün Jeomorfoloji-Fiziki Coğrafya konulu ve uygulamalı üniversite arazi çalışması ve/veya Jeomorfoloji-Fiziki coğrafya eğitimi amaçlı yaz kampı ya da jeomorfoloji arazi eğitimi-çalışması programına katılmış ve program sorumlusunun onaylı yazısıyla belgelemiş olması ya da en az 2 yıllık Jeomorfoloji araştırma projesinde (BAP, TÜBİTAK, vb.) görev almış ve katkı payını belirten durumunu proje yürütücüsünün onaylı yazısı ile belgelemiş olması gerekmektedir.

Yüksek lisans ve/veya Doktora çalışmasını Fiziki Coğrafya alanında, Jeomorfoloji konusunda yapanlar da jeomorfolog eğitimini almış kabul edilirler.

### MESLEK EĞİTİMİNE GİRİŞ KOŞULLARI

Mesleğin eğitimine girebilmek için ön eğitim,

- Lise veya dengi okul mezunu olmak,
- YKS (Yüksek Öğretim Kurumları Sınavı) kılavuzunda belirtilen giriş koşullarını taşımak.

### EĞİTİMİN SÜRESİ VE İÇERİĞİ

Coğrafya Bölümlerinde temel eğitim süresi 4 yıldır.

Eğitim süresince Ulaşım Coğrafyası, Turizm Coğrafyası, Şehir Coğrafyası, Yeraltı Kaynakları, Zoocoğrafya, Biyoçeşitlilik gibi dersler verilmektedir.

### EĞİTİM SONUNDA ALINAN BELGE-DİPLOMA

Eğitimini başarı ile tamamlayanlara “Lisans diploması” verilir.

## JEOMORFOLOG

### E- ÇALIŞMA ALANLARI VE İŞ BULMA OLANAKLARI

Jeomorfologlar; Maden Tetkik Arama Genel Müdürlüğü (MTA), Devlet Su İşleri (DSİ), Doğal Afetler, Afet Yönetim Merkezleri, Tarım ve Orman Bakanlığı, İmar İskân Genel Müdürlüğü, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Çölleşme ve Erozyon ile Mücadele Genel Müdürlüğü, Toprak Su ve Çölleşme ile mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü, Karayolları Genel Müdürlüğü, Etibank, Meteoroloji Genel Müdürlüğünde, Yerel Yönetimlerin Fen işleri, Planlama, Altyapı departmanlarında, Kültür ve Turizm Bakanlıklarında çalışabilirler.

Coğrafya lisans programını bitirenlerden Milli Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulu (YÖK) iş birliği ile açılan/açılacak olan Öğretmenlik Meslek Bilgisi Tezsiz Yüksek Lisans Programını ya da pedagojik formasyon eğitimi sertifika programını başarı ile tamamlayanlar Coğrafya Öğretmeni olarak da çalışabilirler.

Özel sektörde; madencilik, inşaat, planlama, altyapı hizmetleri, turizm, yayıncılık, vb. alanlarda çalışma olanakları vardır.

### F- EĞİTİM SÜRESİNCE VE EĞİTİM SONRASI KAZANÇ

#### EĞİTİM SÜRESİNCE

Eğitim süresince bir kazanç sağlanması söz konusu değildir. Meslek eğitimleri süresince Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğünün sağlamış olduğu öğrenim kredisi ve yurt hizmetlerinden yararlanabilirler.

Ayrıca, çeşitli resmi ve özel kurum/kuruluşlar tarafından sağlanan burslardan faydalanabilirler.

#### EĞİTİM SONRASI

İşteki tecrübe, işyerinin büyüklüğü, çalışılan sektörün ücret politikası gibi faktörlere göre değişen ücret alabilmektedir.

Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanlar hizmet sınıfının ücretini alır. Zam ve tazminatlardan yararlanır.

# JEOMORFOLOG

---

## G - MESLEKTE İLERLEME

### MESLEKİ EĞİTİMDE İLERLEME

Mezunlar yüksek lisans ve akademik kariyer yapabilirler. Akademik kariyerlerine uygun olarak yükseköğretim kurumlarında araştırma görevlisi, doktor, doçent, profesör gibi unvanlara yükselme olanağına sahiptirler.

### İŞ HAYATINDA İLERLEME

Devlet kuruluşlarında çalışan Jeomorfologların idari kademelerde yükselme olanakları vardır.

### BENZER MESLEKLER

- Coğrafyacı,
- Jeolog,
- Maden Mühendisi.

# JEOMORFOLOG

## H- EK BİLGİLER

Dört yıllık yükseköğrenim mezunlarının hangi unvanları kullanabileceğine ilişkin karar vermeye Yükseköğretim Kurulu yetkilidir ve Kurul, 31.01.1984 tarihinden bu yana belirleme yapmaktadır. Yükseköğretim Kurulu'nun 01.03.1991 ve 16.02.1995 tarihli kararları ile Coğrafya Bölümü Mezunlarına "Jeomorfolog unvanı" verilmesi kabul ve ilan edilmiştir.

Örgün öğretim Coğrafya Bölümü'nde 4 yıllık Coğrafya eğitimi tamamlamış olan mezunların talep etmeleri halinde; aşağıdaki koşullara sahip olan örgün öğretim coğrafya bölümü mezunu adaylara "Jeomorfolog Belgesi" verilir.

Örgün öğretim Coğrafya Lisans eğitimi tamamlamış olup, "Jeomorfolog Belgesi" almak için başvuruda bulunan adayların bu talepleri aşağıda yazılı standartlar çerçevesinde değerlendirilir. Adayın jeomorfoloji eğitimi ve Jeomorfolog olarak görev yapma mesleki yeterliliği; aşağıdaki iki temel koşul kapsamında araştırılır ve sonuçlandırılır. Birinci koşul; adayın transkript belgesi incelenerek, 4 yıllık lisans eğitimi sırasında aldığı ve başarılı olduğu derslerin jeomorfolog belgesi için yeterliliği incelenir. İkinci koşul; adayın 4 yıllık eğitimi sırasında yaptığı arazi çalışmaları-uygulamaları, mesleki tatbikatları ve mezuniyet çalışması (bitirme tezi) yapıp yapmadığı dikkate alınarak gerçekleştirilir. Bu çerçevede;

**Birinci Koşul:** Örgün öğretim 4 yıllık Coğrafya Lisans eğitimi tamamlamış mezun adayın 4 yıllık Transkript belgesi esas alınarak; başarılı olduğu jeomorfoloji isimli ve/veya jeomorfoloji eğitimi kapsamlı (zorunlu ve seçmeli) derslerin (Kredi-AKTS) 4 yıllık toplam oranı % 50 den ve jeomorfoloji haricindeki başarılı olduğu fiziki Coğrafya (Klimatoloji, Toprak, Vejetasyon, Harita bilgisi, CBS ve Uzaktan Algılama) derslerinin oranı % 25 ten az olmaması gerekmektedir.

**İkinci Koşul:** Aday; 4 yıllık lisans eğitimi süresince toplam en az 20 gün Jeomorfoloji-Fiziki Coğrafya konulu ve uygulamalı üniversite arazi çalışması ve/veya Jeomorfoloji-Fiziki coğrafya eğitimi amaçlı yaz kampı ya da jeomorfoloji arazi eğitimi-çalışması programına katılmış ve program sorumlusunun onaylı yazısıyla belgelemiş olması ya da en az 2 yıllık Jeomorfoloji araştırma projesinde (BAP, TÜBİTAK, vb.) görev almış ve katkı payını belirten durumunu proje yürütücüsünün onaylı yazısı ile belgelemiş olması gerekmektedir.

# JEOMORFOLOG

---

## I- KAYNAKÇA

- Jeomorfoloji Derneđi <http://www.jd.org.tr/>
- Üniversitelerin web siteleri,
- Meslek elemanları,
- 9 sayılı T.C. MEB Talim ve Terbiye Kurulu Kararı Şubat/ 2014,
- Uluslararası Standart Meslek Sınıflaması, ISCO-08,
- Meslek Danışma Komisyonu (MEDAK) üyesi Kuruluşlar.

## İ- AYRINTILI BİLGİ İÇİN

- İlgili eğitim kurumları,
- <https://kariyerkapisi.cbiko.gov.tr/>
- ÜNİ-VERİ <https://www.cbiko.gov.tr/projeler/uni-veri>
- Türkiye İş Kurumu web sayfası <https://www.iskur.gov.tr>
- Mesleğim Hayatım web sitesi <https://meslegimhayatim.meb.gov.tr/>
- T.C. Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı <http://osym.gov.tr/>
- Bünyesinde “Meslek Bilgi Merkezi” bulunan Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri/Hizmet Merkezleri.

**Bu dosya; meslek seçme aşamasında olan gençleri bilgilendirme amaçlı olup, meslek mensupları, işyerleri, mesleğin eğitim yerleri ve meslek odalarından bilgi alınarak oluşturulmuştur.**